

A Nemzeti Radioaktív hulladék-tároló létesítési engedély engedélyezési eljárása

AZ ELJÁRÁS KÖZÉRTHETŐ ÖSSZEFOGLALÓJA

KÉSZÍTETTE:

ORSZÁGOS ATOMENERGIA HIVATAL

2021.

Kiadja az Országos Atomenergia Hivatal

1036 Budapest, Fényes Adolf u. 4.

Postacím: 1539 Budapest 114, Pf. 676

Telefon: 06-1-436-4801

e-mail: haea@haea.gov.hu

elektronikus közmeghallgatás e-mail címe:

kozmeghallgatasnrht@haea.gov.hu

Tartalomjegyzék

1. BEVEZETÉS.....	4
2. AZ ELEKTRONIKUS KÖZMEGHALLGATÁS SZERVEZÉSE, LEBONYOLÍTÁSA.....	5
3. AZ NRHT RÖVID BEMUTATÁSA	6
4. AZ ENGEDÉLYEZÉSI ELJÁRÁS ISMERTETÉSE.....	7
A kérelem és annak előzménye.....	7
Jogszabályi előírások.....	8
Az ügyfelek jogai	9
Hatósági felülvizsgálat és értékelés.....	10
Az eljárás további menete	10

1. BEVEZETÉS

Az atomenergiáról szóló 1996. évi CXVI. törvény (a továbbiakban: Atomtörvény) szerint atomenergia alkalmazása kizárólag a jogszabályokban meghatározott módon és hatósági felügyelet mellett történhet¹. A radioaktív hulladék-tároló létesítmény – így a Nemzeti Radioaktív hulladék-tároló (továbbiakban: NRHT) – telephelye vizsgálatának és értékelésének, a telephely jellemzői és alkalmasságának megállapítása, létesítésének, üzemeltetésének, átalakításának, lezárásának, aktív és passzív intézményes ellenőrzésének engedélyezése az Országos Atomenergia Hivatal (továbbiakban: OAH) mint atomenergia-felügyeleti szerv² hatáskörébe tartozik³. Az OAH engedélyezési eljárásaiban a törvényben felsorolt más hatóságok is részt vesznek⁴ szakhatóságként. Az OAH többek között a nukleáris biztonsági, védettségi és biztosítéki követelmények teljesüléséért felelős⁵. Energiapolitikai kérdésekben hatásköre nincs, egy ilyen hatáskör megléte befolyásolná függetlenségét az atomenergia alkalmazásában érdekeltektől.

A 21/2015. (V.4.) OGY határozatban kihirdetett, a kiégett üzemanyag - és a radioaktív hulladék kezelésének nemzeti politikája (továbbiakban: Nemzeti Politika), illetve a politika módosításait tartalmazó 41/2020 (XII.16.) OGY határozatban foglaltaknak megfelelően, a Bácskai közgazgatási területén működő NRHT feladata jelenleg a hatóság által jóváhagyott hulladékátvételi követelményeknek megfelelő szilárd halmazállapotú, kis és közepes aktivitású radioaktív hulladék végleges elhelyezése⁶.

A létesítmény engedélyese, a Radioaktív Hulladékokat Kezelő Közhasznú Nonprofit Kft. (továbbiakban: RHK Kft.) a tárolólétesítmény létesítési feladatait a beszállításra kerülő hulladékcsomagok ütemezésével, valamint az új hulladék elhelyezési technológiák felhasználásával (a végleges tárolásra kialakított, földfelszín alatti tér rész optimális kihasználásával) tervezi és valósítja meg.

¹ 1996. évi CXVI. törvény az atomenergiáról, 5. § (2) bekezdés

² 1996. évi CXVI. törvény az atomenergiáról, 6. § (2) bekezdés

³ 1996. évi CXVI. törvény az atomenergiáról, 17. § (2) bekezdés 15. pont

⁴ 1996. évi CXVI. törvény az atomenergiáról, 11/B. § (1) bekezdés

⁵ 1996. évi CXVI. törvény az atomenergiáról, 17. § (1) bekezdés

⁶ 21/2015. (V.4.) OGY határozat a kiégett üzemanyag és a radioaktív hulladék kezelésének nemzeti politikájáról, 1. melléklet, 5.2. fejezet és 41/2020. (XII.16.) OGY határozat a kiégett üzemanyag és a radioaktív hulladék kezelésének nemzeti politikájáról, 1. melléklet, 5.2. fejezet

⁷ 2016. évi CL. törvény az általános közgazgatási rendtartásról, 37. § (2) bekezdés, továbbá a kérelem 2021. június 1-i, OAH-hoz történő megérkezése alapján

Emiatt az RHK Kft. engedélykérelmet nyújtott be, mely alapján az OAH 2021. június 1-én elindította⁷ az NRHT létesítési engedélyére irányuló – létesítési engedélyezési eljárás keretén belül lefolytatásra kerülő – közigazgatási eljárást. Ezen eljárás részeként az OAH elektronikus közmeghallgatást tart.

A sok ügyfelet érintő, és társadalmi szervezetek bekapcsolódásával megvalósuló közigazgatási eljárások lefolytatását elősegíti a közmeghallgatás, amely alkalmas arra, hogy az érdekeltek megismerhessék az eljárás tárgyát és menetét, valamint kifejthessék álláspontjukat, kérdéseket tehessenek fel. A fentiek figyelembevételével a közmeghallgatás a társadalmi párbeszéd hatékony fórumává válhat.

Ez az összefoglaló ismerteti az adott témában tartott közmeghallgatás lebonyolítását, a közmeghallgatás tárgyát képező engedélyezési eljárás előzményeit és folyamatát az eljárás részleteiben kevésbé jártas, olyan érdeklődők, laikus ügyfelek számára, akik a közmeghallgatás lehetőségével élve szeretnék megismerni az létesítési engedély jogi hátterét, magát az engedélyezési eljárást, valamint ezekről kifejtteni álláspontjukat.

2. AZ ELEKTRONIKUS KÖZMEGHALLGATÁS SZERVEZÉSE, LEBONYOLÍTÁSA

Az Atomtörvény értelmében a radioaktív hulladék-tároló létesítésének engedélyezésére irányuló eljárásokban közmeghallgatást kell tartani a nyilvánosság véleményének megismerése érdekében⁸. A veszélyhelyzet ideje alatt alkalmazandó egyes belügyi és közigazgatási tárgyú szabályokról, valamint a veszélyhelyzettel összefüggő egyes intézkedésekről szóló 570/2020. (XII. 9.) Korm. rendeletben foglaltak szerint a közmeghallgatást az érintettek személyes megjelenése nélkül – vagyis elektronikus úton – kell megtartani⁹.

Az elektronikus közmeghallgatás során az ügghöz kapcsolódó kérdéseket, észrevételeket és véleményeket e-mailben lehet elküldeni az OAH számára. Az ezekre adott válaszokat és reagálásokat a hatóság hirdetményi úton, feljegyzésben teszi közzé. Az elektronikus közmeghallgatásban való részvétellel kapcsolatos határidőket és egyéb tudnivalókat a jelen közérthető összefoglalóval együtt közzétett értesítés tartalmazza.

⁸ 1996. évi CXVI. törvény az atomenergiáról, 11/A. § (4) bekezdés

⁹ A veszélyhelyzet ideje alatt alkalmazandó egyes belügyi és közigazgatási tárgyú szabályokról, valamint a veszélyhelyzettel összefüggő egyes intézkedésekről szóló 570/2020. (XII. 9.) Korm. 9. § (1) bekezdés

Az elektronikus közmeghallgatás értesítése, az ahhoz tartozó közérthető összefoglalók (jelen hatósági összefoglaló és az RHK Kft. közérthető összefoglalója), valamint a közmeghallgatás feljegyzése az OAH honlapján¹⁰ és hirdetőtábláján¹¹, az RHK Kft. honlapján, az érintett szakhatóság (Baranya Megyei Kormányhivatal és BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság) honlapján, Bábaapáti község önkormányzatának honlapján és hirdetőtábláján¹², valamint a központi ügyintézési portálon kerülnek közzétételre.

3. AZ NRHT RÖVID BEMUTATÁSA

Tolna megyében, a Bonyhádi Járásban található Bábaapáti község határában lévő NRHT létesítménybe kis és közepes aktivitású radioaktív hulladékok kerülnek elhelyezésre. A hulladékokat csak szilárd formában lehet véglegesen elhelyezni, ezért a végleges tárolóba történő szállítást megelőzően a folyékony hulladék szilárdítására is sor kerül. 2012 végétől a létesítményben a létesítési és az üzemeltetési fázisok párhuzamosan zajlanak. Az NRHT felszín alatti részén lévő kamrákban, a I-K2 kamrától kezdődően, az új hulladékelhelyezési koncepcióval összhangban egy vasbeton medence kerül kialakításra, ahol a hulladékcsomagok végleges elhelyezése történik.

A felszín alatti térrészben a már vágathajtott négy kamra és a vágathajtásra váró további két kamra együttesen alkotja az I. kamramezőt (vágathajtás jelentése: a kamrák bányászati módszerekkel történő térkiképzése). A létesítési területen jelenleg két kamra vágathajtása történt meg a korábbi munkálatok során, amelyek közül az egyikben a vasbeton medence építése van folyamatban.

Az NRHT a radioaktív hulladékok átmeneti tárolását vagy végleges elhelyezését biztosító tárolólétesítmények biztonsági követelményeiről és az ezzel összefüggő hatósági tevékenységről szóló 155/2014. (VI. 30.) Korm. rendelet (továbbiakban Rendelet) értelmében 2014. július 1. óta tartozik az OAH felügyelete alá. A létesítmény jelenleg érvényben lévő létesítési engedélyét 2014. június 25-én a Tolna Megyei Kormányhivatal a TMK NSZSZ TOR/084/00710-41/2014 sz. határozatban adta ki.

¹⁰ <http://www.oah.hu/>

¹¹ OAH-székház (1036 Budapest, Fényes Adolf u.4.) portáján

¹² címe: 7164 Bábaapáti, Petőfi utca 4.

A létesítmény létesítési engedélyének változtatása vált szükségessé az I. kamramezőben vágathajtásra váró kamrák szelvényméretének változtatása, a már vágathajtott kamrákban történő vasbeton medence megépítése, valamint az I-K4 kamrában történő, a hulladékcsomagok betárolását végző híddaru kialakítása céljából. Továbbá, a kérelem tartalmazza az NRHT II. kamramező elhelyezkedésében történő koncepcionális változásokat, a II. kamramező vágatrendszer konkrét elrendezésének bemutatását, valamint kiterjed az intézményi eredetű hulladékok RHFT-ből az NRHT-ba történő átszállítására és ezen hulladékok I. kamramező kamráiban történő végleges elhelyezésére.

Mindezek alapján az RHK Kft. a létesítmény üzemeltetőjeként és engedélyeseként 2021. május 31-én benyújtotta az NRHT létesítési engedély kérelmét az OAH mint felügyelő hatóság részére.

4. AZ ENGEDÉLYEZÉSI ELJÁRÁS ISMERTETÉSE

A kérelem és annak előzménye

Az RHK Kft. az NRHT létesítési engedély iránti, 2021. május 31-én benyújtott kérelmét az alábbiakkal indokolta:

- Az NRHT I. kamramező még létesítési szakasz alatt álló részén a következő tevékenységek elvégzése válik szükségessé:
 - az I-K4 tárolókamrában a vasbeton medence megépítése és
 - a hulladékcsomagok majdani betárolását végző főtébe rögzített híddaru kialakítása, valamint
 - az I-N1 és I-N2 tárolókamrák megnövelt szelvénymérettel történő vágathajtása, valamint vasbeton medencék kialakítása ezekben a kamrákban.
- A II. kamramező kialakításának koncepcionális változása.
- Az intézményi eredetű hulladékok átszállítása az RHFT-ből az NRHT-ba, és azok I. kamramező kamráiban történő végleges elhelyezése.

JÖVŐNK BIZTONSÁGA, A JELEN

Elektronikusan aláírta:
Dr. Korösi Ferenc

Hitelesítette: Országos Atomenergia Hivatal

RHK
Országos Atomenergia Hivatal

Országos Atomenergia Hivatal
Hullán Szabóles
főigazgató-helyettes úr

Budapest 114, Pf.: 676
1539

Paks, 2021. 05. 26.
Iktatószám: PA/0956-001/2021
Iratáriumi telefonszám: 21-01
Ügyintéző: Nős Balint
Tel.: 75-519-535
e-mail: nos.balint@rhk.hu

Tárgy: Bataapáti Nemzeti Radioaktív Hulladéktároló (NRHT) létesítési engedély iránti kérelme

Tisztelt Főigazgató-helyettes Úr!

A Radioaktív Hulladékokat Kezelő Közhasznú Nonprofit Kft. (székhelye: 2040 Budörs, Puskás Tivadár utca 11., levelezési cím: 7031 Paks, Pf.: 12., RHK Kft.) azzal a kérelemmel fordul a T. Hatósághoz, hogy a radioaktív hulladékok átmeneti tárolásait vagy végleges elhelyezését biztosító tároló létesítmények biztonsági követelményeiről és az ezzel összefüggő hatósági tevékenységről szóló 155/2014. (VI. 30.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 54. § (2) bekezdése alapján szíveskedjék a Bataapáti Nemzeti Radioaktív Hulladéktároló (a továbbiakban: NRHT) további létesítésére vonatkozóan az alábbiakban részletezettek szerint létesítési engedélyt adni.

Az RHK Kft. 2007 novemberében nyújtotta be a tároló létesítésére vonatkozó engedélykérelmet az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat Dél-dunántúli Regionális Intézete (a továbbiakban: ÁNTSZ DDRD) részére. Az ÁNTSZ DDRI 230-46/2008. számú határozatában kiadta az NRHT létesítési engedélyt. A felszín alatti tárolóréz elrendezésének kisebb változtatásai miatt az RHK Kft. kérelmére 2009. és 2012. között négy alkalommal került sor a létesítési engedély módosítására. A RHK Kft. által 2012. decemberben kezdeményezett 4. módosítás tárgya az I-K3 és I-K4 tárolókamra geometriájának optimalizálása a tervezett új hulladék-elhelyezési rendszerhez, valamint a 3. vizsgálati kamra és a Nyugati feltároló vágát létesítése volt. Időközben ezek a vágatok, illetve az I-K3 és I-K4 tárolókamrák elkészültek.

Az RHK Kft. 2014. május 28-án a létesítési engedély módosítására vonatkozó újabb engedélykérelmet nyújtott be a Tolna Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Szakigazgatási Szervé (a továbbiakban: TMK NSZSZ) részére. A kérelmet és mellékleteit az akkor még hatályos 47/2003. (VIII. 8.) ESZCSM rendelet előírásainak megfelelően állította össze. A TMK NSZSZ TOR/084/007/10-41/2014. iktatószámú, 2014. június 25-én kelt határozatával módosította az NRHT létesítési engedélyt. A létesítési engedély ötödik módosítási kérelméhez csatolt dokumentumok alapján a hatóság „a tervezett I-N1 és I-N2 tárolókamra létesítését, valamint a hulladék-elhelyezési technológiájában tervezett változásokat” engedélyezte.

RHK KFT. PAKSI KIRENDELTSÉG
7031 PAKS, PF.-12, HRSZ.-8803/2
TELEFON: (+36) 75-519-541
FAX: (+36) 75-519-569
CÉGLÉGYKÉSZSÁM: 13-09-116986
WWW.RHK.HU

A kérelem mellékleteként az RHK Kft. benyújtotta többek között a kérelem megalapozását, a létesítmény létesítést megalapozó biztonsági jelentését, a monitoring programot, a Balesetelhárítási intézkedési tervét és a Biztonsági politikát tartalmazó dokumentumokat.

Mindezzel azt kívánja igazolni, hogy az NRHT I. kamramező meg nem valósult létesítmény részeinek kialakítása biztonságosan elvégezhető, a II. kamramező kialakításának koncepcionális változása szükségszerű, továbbá a létesítés folyamata mellett az NRHT továbbra is biztonságosan üzemeltethető. Az OAH a benyújtott anyagokat jelenleg is vizsgálja és értékeli.

Jogszabályi előírások

Az eljárást az OAH az Atomtörvény 17. § (2) bekezdése 15. pontjában meghatározott hatáskörében folytatja le. Ennek során az Atomtörvény és a Rendelet előírásait és követelményeit érvényesíti. Az OAH a tárgyi eljárásban – az Atomtörvény vonatkozó előírásainak¹³ megfelelően – a környezetvédelmi és természetvédelmi, valamint bányahatósági hatáskörében eljáró Baranya Megyei Kormányhivatalt és a nukleárisbaleset-elhárítási intézkedési tervének engedélyezése kapcsán a BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóságot vonja be szakhatóságként. A hatósági eljárás ügyintézési ideje – az engedélyezési eljárás 2021. júniusi megindítása-kor hatályos jogszabályi előírások szerint – 12 hónap, amely indokolt esetben legfeljebb három hónappal meghosszabbítható¹⁴. Az ügyintézési határidőbe nem számít bele az eljárás esetleges felfüggesztésének, szünetelésének, továbbá az ügyfél esetleges mulasztásának vagy késedelmének időtartama¹⁵.

¹³ 1996. évi CXVI. törvény az atomenergiáról, 11/B. § (1) bekezdés

¹⁴ 1996. évi CXVI. törvény az atomenergiáról, 12/B. § (2) bekezdés

¹⁵ 2016. évi CL. törvény az általános közigazgatási rendtartásról, 50. § (5) bekezdés

Az ügyfelek jogai

Jelen közigazgatási eljárásban ügyfélnek minősülnek:

- az NRHT engedélyese, az RHK Kft.¹⁶,
- az engedélykérelem benyújtásakor érvényes biztonsági övezetben¹⁷ levő valamennyi ingatlan tulajdonosa, és az, akinek az ingatlanra vonatkozó jogát az ingatlan-nyilvántartásba bejegyezték¹⁶,
- a környezetvédelmi szakhatóság állásfoglalása vonatkozásában a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 98. § (1) bekezdésében írtaknak megfelelő társadalmi szervezetek, (ugyanakkor a keresetőségi joguk az eljárás környezettel közvetlenül nem összefüggő kérdéseire nem terjed ki¹⁸).

Az NRHT biztonsági övezete a következő helyrajzi számú ingatlanokat foglalja magába részben vagy egészben:

Művelési ág	hrsz.
<u>út:</u>	078, 090, 108, 109, 120, 121,
<u>erdő:</u>	071, 072, 073, 074, 076, 085, 088, 091, 092, 093, 094, 095, 096, 097, 099, 105, 107, 110, 89/1, 89/2, 106/1, 106/2, 114/2, 114/5
<u>kivett terület:</u>	112/2, 123/3,

Az eljárás ügyfelei személyesen, illetve a törvényes vagy írásban meghatalmazott képviselőjük útján – az OAH ügyintézőjével (tel.: +36 1 436 881 vagy +36 1 436 882) történő egyeztetés szerinti időpontban – betekinthetnek az ügy irataiba az OAH székházában, az azokban foglaltakról vagy az ügy tárgyában nyilatkozatot, észrevételt tehetnek. Az iratokról másolatot, kivonatot készíthetnek vagy másolatot kérhetnek.

¹⁶ 1996. évi CXVI. törvény az atomenergiáról, 11/A. § (1) bekezdés e) pont

¹⁷ 1996. évi CXVI. törvény az atomenergiáról, 11/A. § (2) bekezdés

¹⁸ 4/2010. (X.20.) jogegységi határozat a társadalmi szervezetek jogállásáról környezetvédelmi közigazgatási hatósági ügyekben, valamint perindítási és keresetőségi jogáról közigazgatási perekben

Az eljárás megindításáról szabályszerűen értesített ügyfél ügyféli jogait csak akkor gyakorolhatja, ha az eljárásban nyilatkozatot tett vagy kérelmet nyújtott be.¹⁹

Hatósági felülvizsgálat és értékelés

Az eljárásban az OAH azt vizsgálja, hogy teljesülnek-e a létesítési engedély iránti kérelemre, valamint a létesítményre vonatkozó követelmények.

A felülvizsgálat és értékelés fő szempontjai:

- az engedélykérelem megfelel-e a jogszabályban előírt formai és tartalmi követelményeknek;
- NRHT I. kamramező meg nem valósult létesítmény részei kialakításának biztonsága megfelelően megalapozott-e;
- a létesítési és üzemeltetési szakaszok párhuzamossága nincs-e negatív hatással a biztonságra;
- II. kamramező elrendezése megfelelő-e;
- egyéb, az eljárás során esetlegesen felmerülő nukleáris biztonsági szempontok.

Az eljárás további menete

Az elektronikus közmeghallgatást követően az eljárás során az OAH-hoz benyújtott dokumentumokat, elemzéseket, információkat, a közmeghallgatás során felmerült kérdéseket, észrevételeket, véleményeket, valamint az eljárásba bevonásra kerülő szakhatóságok állásfoglalásait megismerve hozza meg döntését az OAH NRHT létesítési engedélyének tárgyában. Ennek során mérlegeli azokat a szempontokat, igényeket, felvetéseket is, amelyeket az ügyfelek egyéb helyen és formában terjesztenek elő az eljárás során.

Az OAH az eljárásban hozott –döntését, a szakhatóságok állásfoglalását és mindezek indoklását is tartalmazó – határozatát hirdetmény útján fogja közzétenni.

¹⁹ 1996. évi CXVI. törvény az atomenergiáról, 11/A. § (1a) bekezdés

²⁰ 7624 Bataapáti Petőfi utca 4.

²¹ OAH-székház (címe: 1036 Budapest, Fényes Adolf utca 4.) portáján

A hirdetmény Bátaapáti község polgármesteri hivatalának hirdetőtábláján²⁰, az OAH hirdetőtábláján²¹, az OAH honlapján (www.oah.hu), valamint a központi ügyintézési portálon kerül kifüggesztésre, illetve közzétételre. A határozat a közlésekor válik véglegessé. A döntés a hirdetmény kifüggesztését követő 15. napon válik közzétételle. A hatályos jogszabályi előírások szerint a határozat ellen fellebbezést benyújtani nem lehet. A határozat ellen, annak közzétételétől számított 30 napon belül – jogszabálysértésre hivatkozva – a Fővárosi Törvényszékhez címzett, de az OAH-hoz benyújtott kereseti kérelemnek van helye. A pert az OAH ellen kell megindítani.